

BONDEBLADET 16. MARS 2017

Småskala ammekuproduksjon: – Med en økning i driftstilskuddet og i de øremerkede investeringsmidlene som foreslått, vil det bli n

Stig Kvernberg i Eidsvåg i Nesset. Han har i dag 14 ammekyr på bås, og driver i tillegg 135 vinterföra sau. (Foto: Privat)

Vil løfte de mindre ammeku-produsentene

Flera fylkeslag i Bondelaget foreslår å styrke driftstilskuddet til mindre ammeku-bruk, samt gi en ekstra pott med øremerkede investeringsmidler til de små.

JORDBRUKSOPPGJØRET 2017

Tekst: Anders Sandbu

Fyldeslagene i Møre og Romsdal, Sogn og Fjordane og Hordaland fremmet i slutten av forrige uke et felles forslag om å styrke bruk med mindre ammekubesettninger.

Men så mange som seks eller syv fylkeslag kan komme til å støtte forslaget, som fylkeslagene ønsker innbakt i Bondelagets kravliste til vårens jordbruksoppgjør.

– Vi ønsker å stimulere til at Møre og Romsdal og andre fylker sør over på Vestlandet som ikke har fått være med på økningen i ammekubetallet over tid, skal få en større del av denne økningen. I tillegg ønsker vi å unngå at enda mer areal går ut av bruk, sier fylkesleder Oddvar Mikkelsen i Møre og Romsdal Bondelag.

Forelår mange tiltak

Forslaget har følgende ingredienser:

* I dag er driftstilskuddet til ammeku likt over hele landet, det vil si 3 050 kroner per dyr opp til 40 dyr. Fylkeslagene foreslår at dette tilskuddet,

i arealsone 5-7, økes til 5 000 kroner per dyr opp til 25 dyr.

* Videre ønsker de å heve tilskuddstaket i hele landet fra 122 000 til 125 000 kroner. Det vil gi en betydelig økning for mindre ammekubesettninger, konkluderer lagene.

* I tillegg foreslår de en ekstra pott med investeringsmidler øremerket til ammeku i disse arealsone, tilsvarende 40 millioner. Denne summen skal, kombinert med fylkenes egne midler, gi opptil 45 prosent tilskudd.

«Vi må unngå at enda mer areal går ut av bruk»

Fylkesleder Oddvar Mikkelsen i Møre og Romsdal Bondelag

* Krav om maks 100 000 kroner per kuplass i kostnader, og maks 750 000 kroner i tilskudd fra ekstrapotten oppå taket på fylkesvise midler.

* Økning i utmarksbeite tilskudd og i distrikts tilskudd storfekjøtt.

– Vil gjøre det mer attraktivt å satse

Tekst: Anders Sandbu

Stig Kvernberg driver som småskala ammeku produsent i Nesset kommune i Romsdal. Han mener det nye ammeku-forslaget vil gjøre det mer attraktivt for flere ammekuprodusenter å foreta investeringer og satse noe tyngre.

Vurderer å bygge

– Jeg ser veldig positivt på dette forslaget, og det tror jeg veldig mange andre ammekuprodusenter vil gjøre også. Selv driver jeg i et nedlagt melke-båsfjøs fra 80-tallet, og har under 20 ammekyr. Å ha ammeku på bås er ikke noe framtidsetta, men mange kvier seg for å investere når de driver så lite. Med en økning i driftstilskuddet og i de øremerkede midlene som foreslått, vil det bli mye mer attraktivt å satse, sier Kvernberg til Bondebladet.

Deltidsbonden har i dag 14 ammekyr på bås, men sier han kan øke til 18. I tillegg driver han 135 vinterföra sauar. Han vurderer å bygge nytt fjøs, men har ikke konkludert.

– Jeg kunne tenkt meg å bygge om de bygningsgene jeg har. Men med bare 20-30 kalvinger i året, er det begrenset hvor mye jeg kan bygge for. Jeg ønsker å fortsatt bruke de bygningsene jeg har, og jeg tror også mange av gårdbrukerne her som har melkefjøs med bås tenker slik. Jeg mener det må være leveleg også for mindre gårdsbruk. Skal man bygge for 70-80 ammekyr, krever det mye areal. Selv har jeg ikke areal til så mye mer enn det jeg driver i dag, forteller bonden.

I fjorårets jordbruksoppgjør, etter at Stortingset hadde sagt sitt, fikk bruk med 40 eller flere ammekyr 8 000 kroner mer per foretak. Satsen per ammeku for dem som har under 40 kyr økte til sammenligning med 200 kroner.

Må få de mindre med

Nå foreslår flere fylkeslag i Bondelaget å løfte tilskuddene til de mindre brukene.

– Myndighetene har prioritert ammekua, men samtidig er det de store brukene som får mest også her. Jeg mener det nå må prioriteres en sterke satsing på dem som driver med ammeku i mindre skala.

– Vi ønsker å holde gården våre i hevd, og det er ikke alle steder det passer med geografien å bygge ut til store driftsenheter. Inntekten for ammekuprodusenter går rette veien, men skal vi øke storkjøttproduksjonen må vi også få med de litt mindre produsentene, sier Kvernberg. ■

Hard kamp om midlene

Fjorårtall fra SSB viser at antall ammekyr i Norge økte med 3 700 til 75 600 fra 2015 til 2016. I Møre og Romsdal er økningen i samme periode på 300 ammekyr.

Mikkelsen betegner satsingsviljen som god, men sier det er vanskelig å sikre økonomien på de små brukene – spesielt hvis de må gjøre ombygginger.

– Det er stor interesse for å satse på ammeku i vårt fylke, men vi ser også at det er en viss fare for at vi trenger øremerkede midler til ammeku. Ønsker man å foreta byggeprosjekter for 20-30 ammekyr, vil disse prosjektene fort falle igjenom i kampen om midler fra tilskuddsmyndighetene.

Fylkeslederen mener det er muligheter for politisk gjennomslag for den foreslalte ammekupakken, om denne skulle tas inn i årets jordbrukskrav og oppgjøret går til Stortinget.

– Det har kommet klare uttaleser fra støttepartiene KrF og Venstre om at de ønsker en slik retning (satsing på de mindre brukene, journ. anm.). KrF har vært nest tydelig. Eksempelvis har de sagt partiet vil gå inn for et investeringsloft og en satsing på bruk med 25 kyr. Da har de riktig nok siktet til melkekyr, men vi trenger også et loft for små og gjennomsnittlig store bruk som driver med ammeku, sier Mikkelsen. ■

Oddvar Mikkelsen